

दूरध्वनी क्र.०२२- २२८८०३११
मेल आयडी -
desk7a.wcd-mh@mah.gov.in

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग,
नवीन प्रशासकीय भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु
चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

क्र:मबाआ-२०२४/प्र.क्र.११०/का-७ अ

दिनांक: - १९ सप्टेंबर, २०२४

प्रति,

अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

विषय:-महिला व बाल विकास विभागांतर्गत आयुक्त, महिला व बाल विकास यांच्या अधिनस्त कार्यरत गट-ब (राजपत्रित) संवर्गातील आदिवासी/नक्षलग्रस्त भागातील रिक्त पदे प्रतिनियुक्तीने भरणेबाबत.

संदर्भ:-१.महिला व बाल विकास विभागाची दि.३१.३.२०२२ रोजीची अधिसूचना,
२.सा.प्र.वि. शासन निर्णय क्र.एसआरव्ही२०११ /प्र.क्र.१३७ / का.१२,
दि.१७.१२.२०१६,
३. सा.प्र.वि. शासन निर्णय क्र.एसआरव्ही२०१६ /प्र.क्र.५१० / का.१२,
दि.१६.२.२०१८.

महोदय/महोदया,

संदर्भाधीन क्र.१ येथिल शासन अधिसूचनेन्वये महिला व बाल विकास विभागांतर्गत आयुक्त, महिला व बाल विकास यांच्या अधिनस्त कार्यरत जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी,अधीक्षक, शासकीय संस्था,निरीक्षक प्रमाणित शाळा व संस्था, रचना व कार्यपद्धती अधिकारी, अधिव्याख्याता, सांख्यिकी अधिकारी व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) गट-ब (राजपत्रित) या संवर्गातील १५ टक्के पदे प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबत तरतूद करण्यात आली आहे. तसेच, संदर्भ क्र.२ येथिल दि.१७.१२.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रतिनियुक्तीचे धोरण निश्चित करण्यात आले असून, संदर्भाधीन क्र.३ येथिल दि.१६.२.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सदर धोरणामध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे.

२. उपरोक्त शासन निर्णयान्वये विहित कार्यपद्धतीनुसार महिला व बाल विकास विभागांतर्गत आयुक्त, महिला व बाल विकास यांच्या अधिनस्त कार्यरत आदिवासी/नक्षलग्रस्त भागातील पुढील तक्त्यात नमूद बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण) ही पदे मंत्रालयीन सर्व विभाग व सदर विभागांच्या अधिनस्त क्षेत्रिय कार्यालयातील समकक्ष (वर्ग-२ राजपत्रित) अधिकाऱ्यांमधून सामान्य प्रशासन विभागाच्या प्रतिनियुक्ती

धोरणानुसार प्रथमतः ३ वर्ष किंवा सदर पदावर नियमित अधिकाऱ्यांची नियुक्ती होईपर्यंत प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबत इच्छुकता मागविण्यात येत आहे.

अ.क्र.	जिल्हा	प्रकल्प
१.	अहमदनगर	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), अकोले
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), राजूर
२.	अमरावती	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चिखलदरा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), धारणी
३.	चंद्रपूर	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), बल्लारपूर
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), ब्रम्हपूरी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चंद्रपूर
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चिमूर
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), गोंडपिंपरी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), जिवती
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), कोरपना
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), पोंभूर्णा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), राजूरा
४.	गडचिरोली	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), आरमोरी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), भामरागड
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चामोर्शी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), धानोरा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), एटापल्ली
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), गडचिरोली
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), कोरची
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), कुरखेडा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), मूलचेरा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), सिरोंचा
५.	गोंदिया	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), अर्जुनी मोरगांव
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), सडक अर्जुनी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), सालेकसा
६.	जळगांव	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चोपडा-१
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), चोपडा-२
७.	नागपूर	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), रामटेक
८.	नांदेड	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), माहूर
९.	नंदुरबार	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), अक्कलकुवा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), अक्कलकुवा (मोलगी)-३

		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), अक्कलकुवा (पिंपळखुटा)-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), धडगांव (तोरणमाळ)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), धडगांव (अक्राणी)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), धडगांव (खुंटामोडी)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), नंदूरबार (रनाळा)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), शहादा
१०.	नाशिक	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), बागलाण (सटाणा)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), बागलाण-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), देवळा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), दिंडोरी (उमराळे)-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), इगतपूरी
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), कळवण-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), पेठ
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), सुरगाणा(बाऱ्हे)-२ नवनिर्मित
११.	पालघर	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), डहाणू (कासा)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), जव्हार-१
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), जव्हार-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), मोखाडा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), पालघर (मनोर)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), विक्रमगड
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), वाडा
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), तलासरी
१२.	पुणे	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), नारायणगांव
१३.	रायगड	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), कर्जत-१
१४.	ठाणे	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), मुरबाड
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), मुरबाड-२
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), शहापूर (डोळखांब)
१५.	यवतमाळ	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), पांढरकवडा (केळापूर)
		बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रा), राळेगांव

३. उपरोक्त पदावर प्रतिनियुक्तीने नियुक्तीकरीता सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागातील व सदर विभागांच्या अधिनस्त क्षेत्रिय कार्यालयातील समकक्ष अधिकाऱ्यांनी आपली इच्छुकता या विभागास कळवावी.

४. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी सदरचे पत्र त्यांच्या विभागातील व क्षेत्रिय कार्यालयातील सर्व समकक्ष अधिकारी यांच्या निदर्शनास आणावे. सदर पदाच्या कर्तव्य व जबाबदाऱ्यांची प्रत सोबत जोडली आहे.

५. सदर पत्राची प्रत महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आली असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४०९१९१४३२५६५५३० असा आहे. सदर पत्र डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करुन काढण्यात येत आहे.

आपला,

(वि. रा. ठाकूर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
२. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई,
३. अवर सचिव (प्रशा-२ (१४-ब)), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
४. निवडनस्ती का-७अ

एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांची कर्तव्य व जबाबदा-या (ICDS-Manual नुसार)

खालीलप्रमाणे

- बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे प्रकल्पाच्या पातळीवर / गट पातळीवर समन्वयक म्हणून काम पाहतील प्रकल्प प्रमुख म्हणून ते योजनेची अमलबजावणी दैनंदिनी प्रशासनाचे व प्रकल्पाचे नियंत्रण करतील.
- प्रत्येक अंगणवाडीस अनुज्ञेय परिमाणानुसार प्रकल्पातील कार्यरत अंगणवाड्यासाठी मासीक/वार्षिक अंदाजपत्रक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी तयार करतील तसेच अंगणवाड्यांच्या कामकाजासाठी आवश्यक खर्च करतील.
- बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे प्रकल्प प्रमुख म्हणून प्रकल्पासाठी आवश्यक कर्मचारी यांची नियुक्ती आणि प्रशिक्षण यासाठी उपाययोजना करतील. बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे त्यांचे प्रकल्पांचे मुख्य सेविका आणि अंगणवाडी कार्यकर्ती यांना आवश्यकतेनुसार प्रशिक्षणासाठी पाठवतील.
- बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे त्यांचे प्रकल्पातील सर्व कर्मचारी, मुख्य सेविका, अंगणवाडी कार्यकर्ती यांच्या कामकाजाचे नियंत्रण करून त्यांना मार्गदर्शन करतील. त्यासाठी ते त्यांच्या विभागामध्ये भेटी देतील आणि प्रकल्पामध्ये नियतकालीक बैठकांचे आयोजन करतील.
- प्रकल्पाचे कामकाज सुरु करण्यासाठी प्रारंभी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे अंगणवाडी कार्यकर्ता यांना, प्रकल्प क्षेत्रातील लोकांची जनगणना (सव्हे) करणे आणि बालके, गरोदर महिला व स्तनदा माता या लाभाधीची निवड करण्यासाठी मार्गदर्शन करतील.
- एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत नमुद केल्याप्रमाणे विविध वस्तू / साहित्य प्राप्त करून घेणे, ते अंगणवाड्यांना पोहचविणे, साठा करणे यासाठी आवश्यक उपाययोजना बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे करतील. त्यासाठी ते जिल्हा कक्ष आणि आयुक्तालय, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना याचेशी सात्यत्याने संपर्क ठेवतील.
- प्रकल्पासाठी अंगणवाड्यासाठी पुरविलेल्या साधन सामुग्रीच्या प्रकल्प कार्यालयात नोंदी ठेवणे त्यांचा योग्य वापर व परीक्षण याबाबत बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे खात्री करतील.
- अंगणवाडी कार्यकर्ती व अन्य कर्मचारी यांना योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक वस्तु व साहित्य याकरीता लागणारा आकस्मीक खर्च करणे व त्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे जबाबदारी पार पाडतील.
- ग्रामीण व आदिवासी प्रकल्पामध्ये गटामध्ये बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे महत्वाचा दुवा म्हणून भुमिका बजावतील. ते प्रकल्पगट पातळी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, पंचायत राज संस्था, शिक्षण विभाग, आणि स्वयंसेवी संस्था यांमध्ये उत्तम समन्वय घडवून आणतील
- बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे त्याचा मासीक दौरा कार्यक्रम त्यांचे वरिष्ठांना सादर करतील व त्या नुसार प्रकल्प क्षेत्रात नियतकालीक भेटी देतील. ग्रामीण व आदिवासी प्रकल्पाचे बाल विकास प्रकल्प

अधिकारी हे गट विकास अधिकारी, आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी यांच्या सल्ल्याने त्यांचा मासिक दौरा कार्यक्रम निश्चित करती व ते प्रकल्पाच्या कार्यालयाचे ठिकाणा पासुन बाहेर प्रकल्प क्षेत्रात कमीत कमी १८ दिवस दौरा करतील. त्यामध्ये १० दिवसाच्या मुक्कामाचा समावेश असेल.

- प्रकल्पस्तरावरील / गट स्तरावरील समन्वय समितीचा सचिव म्हणून बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे भूमिका बजावतील, ते समन्वय समितीच्या बैठकांचे आयोजन करतील, बैठकांची विषय पत्रिका आणि बैठकांचे इतिवृत्त तयार करतील, तसेच समन्वय समितीच्या निर्णयांची अंमलबजावणीही करतील.
- ग्रामपातळीवर स्थानिक समित्या स्थापन करुन त्या निमित्तपणे कामकाज करतील यासाठी अंगणवाडी कार्यकर्ता आणि मुख्यसविका यांना बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे मार्गदर्शन करतील. तसेच ते महिला मंडळे, महिला संस्था व युवा संघटना अशा स्थानिक महिला संस्था कार्यरत ठेऊन त्यांच्यात समन्वय साधण्यासाठीही मार्गदर्शन करतील.
- स्थानिक लोकांचा एकात्मिक बाल विकास योजनेमध्ये सक्रीय सहभाग मिळविण्यासाठी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे प्रयत्नशील राहातील, ते स्थानिक लोकांच्या मदतीने एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेमध्ये आहार पुरवठा, इमारत साहित्य, आणि उत्स्कृर्त सेवा यासाठी स्थानिक लोकाना योजनेच्या सहभागासाठी उद्युक्त करतील.
- आहार शिक्षण कार्यक्रम, आरोग्य स्वच्छता या बाबत गट स्तरावरील /शहर स्तरावरील एजन्सीज आणि यंत्रणेच्या मदतीने व सहकार्याने बाल विकास प्रकल्प अधिकारी प्रात्यक्षिकाद्वारे माहिती देतील.
- प्रकल्प व अंगणवाडी स्तरावर योग्य प्रकारे रजिष्टर्स व रेकॉर्ड्स ठेवले जात आहेत किंवा कसे याची बाल विकास प्रकल्प अधिकारी हे सातत्याने खात्री करतील. त्यासाठी ते तेथील रेकॉर्ड, रजिष्टर्स व दप्तराची नियतकालीक तपासणी करतील.
- नियतकालीक प्रगती अहवाल तयार करणे व ते वरिष्ठ कार्यालयांना सादर करणे याची जबाबदारी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांची राहिल. तसेच, प्रकल्पाची सर्व माहिती जेव्हा जेव्हा केंद्र शासन, राज्य शासन यांना आवश्यक असेल तेव्हा ती त्यांना वेळोवेळी सादर करण्याची जबाबदारी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांची असेल.
